

2026-03-10

§ 14 2026.018 VON

Återrapportering av måltidsprogram, särskild boendeform**Ärendebeskrivning**

I Alingsås kommun är måltider inom särskilt boende en upphandlad tjänst som utförs av en lokal privat utförare. Alingsås kommun har ett program för uppföljning av privata utförare som antogs av kommunfullmäktige den 27 oktober 2021, § 216. För kommungemensamma avtal såsom kostavtalet ansvarar kommunstyrelsen. Kostenheten ansvarar för uppföljning av ställda krav i avtalet och återrapportering sker till kommunstyrelsen och berörda nämnder. Enligt vård- och omsorgsnämndens beslut den 17 december 2021, § 86 ska kostenheten återrapportera uppföljningspunkter i måltidsprogrammet för särskilt boende till nämnden.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 2 mars 2026 lämnat följande yttrande:

Verksamhetsåret 2025 är fjärde året med Sodexo som leverantör. Kostenheten har tillsammans med leverantören arbetat med att sätta rutiner samt arbeta med utveckling av bland annat optionen kring utveckling av kvalitén på måltiden. I rapporten redovisas svinmätning för våren och hösten 2025. Mätningarna visar på minskning på svinnet från mätningarna 2024. Det kan bero på att portionsstorleken är mer anpassad efter de äldres behov då kostenheten bytt standardkosten från normal kost till äldrekost. Äldrekost är en mindre portion som är mer energi- och proteinrik för att täcka de äldres behov.

I bilagan redovisas utöver svinmätningar även kvalitetsmätning nyckeltal för 2025 andel närproducerad mat, andel ekologisk mat, andel serverade portioner per kategori (vegetarisk, kött, fisk, fågel) samt andel mat lagad från grunden. Andel ekologiska livsmedel uppgår till 19,3 procent. Enligt avtal ska andelen ekologiska livsmedel vara minst 12 procent vilket innebär att leverantören köpt in en högre andel ekologiska varor än vad som krävs i avtalet.

Under 2025 har det inkommit totalt 63 avvikelser som avser leverans till vård- och omsorgsverksamheten, vilket är en minskning med 62 avvikelser jämfört med 2022. Den mest frekventa avvikelserna har varit fel temperatur på maten. Förra året var det 71 avvikelser då den mest frekventa avvikelserna har varit att del av måltid saknas.

Optionen som möjliggör att kommunen kan utveckla kvalitén på maten enligt Alingsås kommuns livsmedelsprogram och andra riktlinjer inom Alingsås kommun har i år utnyttjats med 3,0 mnkr, varav 1,3 mnkr inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet. Pengarna har till stor del använts till att köttet kommer från Vikaryd, samt att lax och tårta lagts till mer frekvent i grundmenyn. Optionen har även använts till att handla fikabröd från bagerier i Alingsås och för att säkerställa svensk pasta, kyckling, nötfärs, färsk fisk, samt närproducerad potatis.

Närproducerat enligt steg 1 i livsmedelsprogrammet som avser inköp av livsmedel inom Alingsås kommun uppgår i år till 6 procent, varav 4 procent av inköp är gjorda till vård- och

2026-03-10

omsorgsförvaltningen, vilket visar en ökning i jämförelse med föregående år.

Kvalitetsmätning för kosten inom vård- och omsorgsverksamheten utgår från Socialstyrelsens brukarundersökning och frågan om maten smakade bra. Skulle någon enhet ligga under rikssnittet ska åtgärdsplan lämnas från leverantören, vilket inte varit aktuellt under 2025.

På frågan om maten smakade bra hade 81 procent svarat mycket bra eller ganska bra. Detta låg högre än rikssnittet på 72 procent och var även en tydlig höjning från föregående år då resultatet låg på 74 procent.

På frågan om måltiden är en trevlig stund på dagen visade resultatet på enkäten en ökning från 64 procent föregående år till 75 procent, vilket också är högre än rikssnittet på 66 procent.

Kostenheten har tillsammans med avdelningen deltagit i och lett kostombudsmöten där fokus varit måltid och kost samt nattfasta på förvaltningens boenden. Chefer och medarbetare har utbildats kring äldre och mat samt praktisk matlagning.

Träff med brukarna inom äldreomsorgen har genomförts minst en gång per år på äldreboendena. Syftet har varit att informera i aktuella kostfrågor samt vara ett forum för brukarna att kunna lämna synpunkter kring mat och måltid.

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden föreslår att Återrapportering av måltidsprogram för särskilt boende godkänns med följande ändring:

- ordet svinmätning ändras till svinmätning i meningen "I bilagan redovisas utöver svinmätningar även kvalitetsmätning nyckeltal för 2025 andel närproducerad mat, andel ekologisk mat, andel serverade portioner per kategori (vegetarisk, kött, fisk, fågel) samt andel mat lagad från grunden".

Ordförande frågar om arbetsutskottet kan enas om detta och finner det bifallet.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

1. Återrapportering av Måltidsprogram för särskilt boende godkänns med den redaktionella ändringen.
2. Uppföljning av kostavtal vård- och omsorgsförvaltningen godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Återrapportering av måltidsprogram, särskild boendeform

				Utdragsbestyrkande
--	--	--	--	--------------------

2026-03-10

- Måltidsprogram för särskilt boende, antagen version
- Uppföljning kostavtal vård- och omsorgsförvaltningen